

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.384/2015/2. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Magyar Anikó ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti székhelyű felperesnek – a dr. Kvasz Tibor ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen megbízási díj megfizetése iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2015. év március hó 24. napján kelt 12.P.20.293/2014/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy az elsőfokú ítéletben meghatározott marasztalási összeg után 2013. január 1. napjától 2013. június 30. napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon, míg 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot fizessen meg.

Az állam terhén maradó le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 15.900,- (Tizenötezer-kilencszáz) forintba, míg az alperest terhelő elsőfokú eljárási illeték összegét 3.300,- (Háromezer-háromszáz) forintba felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 15.000,- (Tizenötezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 20.800,- (Húszezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az alperes 2009. szeptember 16-tól teljes jogú tagja a felperesnek. Belépési nyilatkozatában vállalta, hogy a tagdíj fizetésére vonatkozó kongresszusi határozatnak eleget tesz.

Ugyanezen a napon a felek megbízási szerződést kötöttek, melyben a felperes vállalta, hogy az alperes akciópótlék és különleges bevetési pótlék iránti kérelme miatt indult eljárásokban (szolgálati panasz, munkaügyi bírósági eljárás, rendkívüli jogorvoslati eljárás) jogi képviseletét ellátja. Megállapodtak, hogy az ügy eredményes ellátásáért (pernyertesség esetén, vagy ha a munkáltatónak

fizetnie kell, illetve egyezség keretében felajánlott összeg esetén, továbbá, ha a megbízó szolgálati nyugállományba kerül, illetve ha más, a megbízónak megfelelő megoldás születik) a munkáltató által teljesített nettó összeg 10%-át fizeti meg a megbízó megbízási díjként a felperes szolidaritási alapjába. Bírósi peres eljárás esetén a megítélt perköltség is a felperest illeti, mely valamennyi költségét és készkiadását tartalmazza. Rögzítették, hogy ezen túlmenően a munkáltató fizetéséig, illetve a pernyertességig nem igényel a megbízótól semmiféle fizetési kötelezettséget. Ennek érdekében az alperes vállalta, hogy tagsági viszonyát 3 évig fenntartja. A szerződés tartalmazza, ha a megbízó a megbízást visszavonja, úgy a megbízott a megbízási díj arányos részére jogosult az addig felmerült készkiadásai mellett.

A felperes 2010. szeptember 1-jei keltű 64/2010. számú, a jogi képviselő igénybevételének belső szabályairól szóló vezetőségi testületi határozata rögzíti, hogy a szakszervezet mely esetekben fizet munkabért vagy megbízási díjat a tagját képviselő személynek a képviselő jogi státuszától függően (11., 12., 2. pontok). 5. pontja tartalmazza, hogy a jogi képviselőt a szakszervezet a tag önkéntes megbízása alapján, az Alapszabályban foglaltakról a részére adott tájékoztatás tudomásul vételét követően fogadhatja csak el. Ennek megtörténte tényét a megbízási szerződésnek az alábbiak szerint kell tartalmaznia: „Tudomásul veszem a **(felperes neve)** Alapszabályában és 64/2010. számú Vezetőségi Határozatában foglaltakat, az abban foglaltakról a szakszervezet a tájékoztatást részemre a mai napon megadta. A meghatalmazást és a megbízási szerződést ezek ismeretében írtam alá.”

A határozathoz tartozó díjtáblázat részletezi az egyes felszámítható költségek fajtáját és mértékét.

A felperes 2010. márciustól tagdíjat nem fizetett.

A felek ezek után 2011. február 10-én – a korábbi szerződés tartalmával azonosan – ismét megbízási szerződést kötöttek.

A felperes megbízási szerződésből eredő kötelezettségének eleget tett: jogi ügyvivője útján képviselte – többek között – az alperest az általa indított, a ...-i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 3.M.398/2012. számon folyt perben, majd a másodfokú eljárásban, ahol a ...-i Törvényszék 2012. július 9-én kelt 3.Mf.25.451/2013/5. számú ítéletével jogerősen – az alperest érintő részében – a keresetet elutasította. A felperes az eljárás során több beadványt szerkesztett.

Az alperes tagsági jogviszonya – tagdíj nemfizetés miatt – 2012. december 3-án megszűnt, törölték a nyilvántartásból.

A felperes a fizetési meghagyásos eljárásban 327.000,- forint megfizetésére kérte az alperest kötelezni, keresetében azonban ezt már csak 311.936,- forint és ennek 2010. március 1-jétől a kifizetésig járó késedelmi kamatai erejéig tartotta fenn. Keresetét egyrészt arra alapította, hogy a felek között létrejött megbízási szerződés alapján eljár az alperes képviselőjében az általa indított munkaügyi perben, melynek során okiratokat és beadványokat szerkesztett, aminek díja 255.000,- forint, valamint 5.000,- forint adminisztratív költsége merült fel, mindezek megtérítésére a megbízó köteles. Ezen kívül tartozik 48 havi tagdíjjal, ami esetében összesen 51.936,- forintot tesz ki. Kérte figyelembe venni a megbízási szerződésben kikötött megbízási díjat, az elmaradt tagdíj iránti igényénél pedig azt, hogy az alperes tagsági viszonya – önhibájából – már 2012. december 3-án megszűnt, holott azt a 3 éves kötelezettségvállalásra tekintettel 2014. február 20-ig kellett volna fenntartania. A kereseti követelés egyéb tételei az – állítása szerint – alperes által is ismert, tagsági viszonyából adódóan elfogadott 64/2010. számú vezetőségi testületi határozat részét képező díjtáblázat alapján kerültek meghatározásra. Igényét ebben a részében arra alapította, hogy az alapszabályban, illetve a megbízási szerződésben szereplő díj a jogi képviselői szolgáltatás értékét nem fedezi, az csak a felperessel tagsági jogviszonyban állókat illeti meg. Keresetének jogalapjaként a Ptk. 474. § (1) és (2) bekezdését, a 478. § (1) bekezdését, 479. § (1) bekezdését és 339. § (1) bekezdését jelölte meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Véleménye szerint a felperes

alapszabályának értelmében mint tag volt jogosult a jogi képviselő igénybevételére, perbeli eljárása pedig nem volt eredményes, ami viszont szerződéses feltétele a megbízási díjfizetési kötelezettség keletkezésének.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest 51.936,- forint és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Indokolásában a Ptk. 198. § (1) bekezdésére, 478. § (1) és (4) bekezdésére, 479. § (1) bekezdésére, valamint 339. § (1) bekezdésére hivatkozással kifejtette, az a körülmény, hogy a szakszervezeti tagság önkéntes, nem zárja ki a tag és a szakszervezet között olyan tartalmú szerződés megkötését, mely szerint a tag bizonyos juttatások vagy szolgáltatások ellenében tagsági viszonyának meghatározott ideig történő fenntartására vállal kötelezettséget. Bár a szerződéses időtartamig a tagsági viszony fenntartására nem kötelezhető, annak idő előtti megszüntetésével szerződésszegést valósít meg, melynek jogkövetkezményeit köteles viselni, vagyis a felperes szerződésszegésre alapítottan igényét jogszerűen érvényesítheti. A 64/2010. számú vezetőségi testületi határozatra alapított követelés kapcsán kifejtette, a 2009. szeptember 16-án megkötött szerződés idején az még nem létezett, míg a 2011. február 10-én kötött szerződéskötéskor az alperes ezeket a díjtételeket ugyan ismerhette, a felperes az abban szereplő tételek tekintetében fizetési kötelezettségére azonban nem figyelmeztette, így elfogadó nyilatkozatot sem tehetett, következésképpen az nem vált a megbízási szerződés részévé, kötelezettséget nem keletkeztetett. Rámutatott, mivel a felek a szerződésben az alperesi szerződésszegés esetére irányadó szabályokat nem határozták meg, a felperes csupán az elmaradt havi tagdíjak összegére tarthat alappal igényt.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása és a keresetnek megfelelő döntés meghozatala érdekében. Fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját hangsúlyozta, a jogi képvisellel kapcsolatos 64/2010. számú vezetőségi testületi határozatot az alperesnek tagsági jogviszonyából adódóan ismernie kellett, ezt belépési nyilatkozata is tartalmazza, következésképpen a határozat külön szerződésmódosítás és elfogadás nélkül is kötelező rá nézve. Érvelt azzal is, hogy az alperes a határozatot a törvényi határidőben nem támadta meg. A megbízási díj megfizetése iránti igényét az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 5. § (1) bekezdésében foglaltakra alapította. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a követelését sem a Ptk. 479. § (1) bekezdése alapján költségtérítésként, sem a Ptk. 361. § (1) bekezdése szerinti jogalap nélküli gazdagodás címén nem találta alaposnak. Hangsúlyozta, a Pp. nem csak az ügyvédi képviselőt engedélyezi, hanem számos egyéb – köztük a szakszervezet általi – jogi képviselői formát is nevesít, ezért a felperest ugyanúgy megilleti a képviselőért járó munkadíj, mint a törvényben nevesített egyéb jogi képviselőt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezéssel támadott részének – helyes indokai alapján történő – helybehagyására irányult. Rámutatott, a jogi képviselő a szakszervezeti tagokat tagsági viszonyuk alapján illette meg.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes keresete kétirányú volt, egyrészt az alperes által kezdeményezett munkaügyi perben ellátott képvisellel felmerült megbízási díj, másrészt a nem teljesített tagdíj megfizetésére irányult.

Megbízási díj

A felek között 2009. szeptember 16-án és 2011. február 10-én – nem vitásan – a Ptk. 474. § (1) bekezdésében szabályozott megbízási szerződés jött létre, melyben a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy az alperes jogi képviselőtét ellátja az akciópótlék iránti követelése miatt indult

eljárásokban díjfizetés ellenében. A Ptk. 478. § (1) bekezdése általános szabályként rögzíti, hogy a megbízó díj fizetésére köteles. A felek ennek mértékéről úgy állapodtak meg, hogy az ügy eredményes ellátásáért a munkáltató által az alperesnek megfizetett nettó összeg 10%-a jár a megbízottnak megbízási díjként, ezen felül a megítélt perköltség illeti meg, mely utóbbi valamennyi költségét és készkiadását tartalmazza. Tartalmilag tehát – mindkét díjelem tekintetében – sikerdíjat kötöttek ki, mely az ügy eredményes ellátásáért, annak arányában jár a megbízottnak. Helyesen állapította meg ezért az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a felperes csak eredményes perlés esetén lett volna jogosult megbízási díjra és perköltségre, eljárása azonban eredményre nem vezetett.

A felperes ugyanakkor állította, hogy a megbízási díj részeként okirat-, illetőleg beadványszerkesztésért és az adminisztrációért költségre jogosult. Követelését ebben a részében a jogi képviselő igénybevételenek belső szabályairól szóló 64/2010. számú szakszervezeti vezetőségi határozatra és a hozzá tartozó díjtáblázat egyes tételeire alapította. Ez a határozat azonban csupán a szakszervezet által a képviselőnek fizetendő megbízási díjakról rendelkezik, a tag kötelezettségeit nem rögzíti, és 5. pontja tartalmazza azt is, hogy a **(felperes neve)** Alapszabályában és 64/2010. számú Vezetőségi Határozatában foglaltakról szóló tájékoztatás megtörténtét és azok tudomásul vételét rögzíteni kell. Mivel a felek között az itt részletezett díjak, költség alperesi vállalására konszenzus nem jött létre, erre nézve korábbi megbízási szerződésüket nem módosították, mindezekre a felperes nem tarthat alappal igényt (Ptk. 200. § (1) bekezdés). A határozat mellékletét képező díjtáblázat szerint felszámított összegekre akkor lenne jogosult, ha ehhez az alperes kifejezetten hozzájárul, megfizetésére kötelezettséget vállal. Ennek hiányában a 64/2010. vezetőségi határozat és a díjtáblázat nem vált a szerződés részévé, következésképpen az alperesre kötelezettséget nem keletkezett.

A jogalap nélküli gazdagodásra történt felperesi hivatkozás kapcsán az ítéletábra álláspontja a következő:

A jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására csak akkor kerülhet sor, ha a jogvita a felek jogviszonyára irányadó speciális szabályok alapján nem bírálható el. A Ptk. 361. § (1) bekezdése tehát másodlagos (szubszidiárius) szabály – ahogy erre egyébként maga a felperes is utalt –, vagyis csak akkor érvényesülhet, ha az adott követelésnek nincsen és nem is volt más jogalapja (hasonlóan: EBH2012. P.11., BH2010. 39., BH2009. 296., BH1997. 186. és 483. számú döntések). A perbeli esetben a felek közt megbízási szerződés jött létre, amely kifejezetten rendelkezett a megbízási díj összegéről és összetételéről, ezért jelen eljárásban a jogalap nélküli gazdagodás szabályai nem alkalmazhatók. Jelen esetben vagyontólódás, gazdagodás sem következett be alperesi oldalon a felperes rovására, a szerződés megfelelően rendezte a felek jogviszonyát, következésképpen a Ptk. 361. § (1) bekezdés alkalmazásának nincs helye. A jogalap nélküli gazdagodás jogintézménye nem lehet eszköz a fél számára a szerződéstől való eltérésre.

A tagdíjkövetelés tekintetében az elsőfokú döntés ellen fellebbezés nem érkezett.

Az alperes a marasztalási összeg után a Ptk. 301. § (1) bekezdés alapján – középátlagos időtől – köteles késedelmi kamatfizetésre, melyről az elsőfokú bíróság ítéletében tévesen rendelkezett, ezért e körben az ítéletábra az erről való rendelkezést megváltoztatta az időközben bekövetkezett jogszabályváltozás (2013. évi XXXIV. törvény 14. § (10) bekezdés d) pont) figyelembevételével.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben – a kamatfizetésre vonatkozóan – megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta.

A felperes 17%-os pernyertessége arányában határozta meg az állam terhén maradó és az alperest

terhelő elsőfokú eljárási illetéket (Pp. 81. § (1) bekezdés), melynek az elsőfokú bíróság által tévesen kiszámított összegét a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján hivatalból korrigálta.

A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének viselésére, melyet az ítélőtábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapított meg.

A felperest az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdés d) pontja értelmében teljes személyes illetékmentesség illeti meg az általa az Itv. 5. § (2) bekezdésében igazoltak alapján, így az általa le nem rótt fellebbezési eljárási illeték – a fellebbezés fő tárgyának eredménytelensége miatt (Pp. 78. § (1) bekezdés) – az állam terhén marad (Itv. 4. §).

S z e g e d , 2015. év október hó 26. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Némethné dr. Suták Anikó s.k.
bíró